

SPREMEMBE PRAVILNIKA O IZVAJANJU ZAKONA O DAVKU NA DODANO VREDNOST

Pojasnilo DURS, št.: 4230-429564/2012, 17. 1. 2013

V Uradnem listu RS, št. 102/12 je bil dne 21. 12. 2012 objavljen Pravilnik o spremembah in dopolnitvah Pravilnika o izvajanju Zakona o davku na dodano vrednost (ZDDV-1G). Pravilnik je začel veljati 1. januarja 2013.

To pojasnilo predstavlja dopolnitev [pojasnila glede sprememb ZDDV-1, št. 007-133/2012-5 z dne 21. 11. 2012 \(spodaj\)](#) s spremembami pravilnika. V nadaljevanju pojasnjujemo spremembe pravilnika:

Najem prevoznih sredstev (29.b člen)

Z novim 29.b členom pravilnika se uvaža definicija čolna za razvedrilo iz 30.b člena ZDDV-1. In sicer je to čoln, ki meri v dolžino manj kot 24 metrov in se pri prejemniku uporablja za razvedrilo, šport ali rekreacijo.

Stavbna zemljišča (77. člen)

Spremenjeni člen določa, da se za stavbna zemljišča iz 8. točke 44. člena ZDDV-1 štejejo zemljiške parcele, ki so z občinskim prostorskim aktom namenjene graditvi objektov. Gre za uskladitev z definicijo stavbnega zemljišča iz Zakona o prostorskem načrtovanju – ZPNačrt. (Uradni list RS, št. 33/07, 108/09, 57/12 in 109/12).

Osebna večnamenska vozila (106. člen)

V skladu z novim drugim odstavkom 106. člena pravilnika sme davčni zavezanec, ne glede na določbo prvega odstavka tega člena, odbiti DDV od tistih osebnih večnamenskih vozil, ki so sicer konstruirana za prevoz ljudi in blaga in se uvrščajo v carinsko tarifo KN 8703, vendar se štejejo, da so namenjena prevozu blaga oziroma tovora, če so kumulativno izpolnjeni našteti pogoji, in sicer:

- razmerje med maso potnikov in maso tovora mora biti v korist tovora. Razmerje se ugotovi po formuli:
$$P - (M + (N \times 68)) > N \times 68$$

kjer je:
P – največja tehnično dovoljena masa obremenjenega vozila v kg
M – masa vozila v stanju, pripravljenem za vožnjo v kg
N – število sedežev, razen voznškega
- stranske okenske odprtine v prostoru, namenjenemu prevozu tovora, ne smejo biti zastekljene temveč fiksno zaprte s pločevino ali drugim ustreznim materialom;
- tovorni prostor mora biti od potniškega ločen s pregrado (pločevina ali kovinska mreža) po vsej višini in širini in
- vozilo je opremljeno z napravo za zvočni opozorilni signal pri vzvratni vožnji.

Ugotavljanje zneska odbitka po 70. členu ZDDV-1 (111.a člen)

Gre za uskladitev pojmov z določbami spremenjenega 70. člena ZDDV-1. Določba zakona se je uskladila z določbo 188. člena Direktive Sveta 2006/ 112. Navedena sprememba ne predstavlja spremembe v razlagi določbe.

Izdaja računa v imenu in za račun dobavitelja (136. člen)

Ker v skladu s tretjim odstavkom 81. člena ZDDV-1 pri samofakturiranju ni več

predpisano, kaj mora vsebovati dogovor, se je v skladu s tem spremenila tudi določba 136. člena pravilnika. Tako je v teh primerih pomembno, da stranki določita pogoje in podrobnosti predhodnega dogovora ter postopek sprejema vsakega računa s strani davčnega zavezanca, ki dobavlja blago oziroma opravlja storitve, na zahtevo davčnega organa pa morata dokazati obstoj predhodnega dogovora. Poseben dogovor ni potreben, če pogodba za dobavo blaga oziroma izvršitev storitev vsebuje vse podrobnosti.

Skupni račun (črtanje 137. člena)

Spremenjena določba ZDDV-1 glede skupnih računov določa, da lahko davčni zavezanec, ki na ozemlju Slovenije opravi več posameznih dobav blaga ali storitev, izda skupni račun, če obveznost obračuna DDV za dobavljeno blago ali opravljene storitve, navedena v skupnem računu, nastane v istem davčnem obdobju (šesti odstavek 81. člena). Tako že zakon določa pogoje za izdajo skupnega računa in ne določa več, da bo te pogoje predpisal minister, pristojen za finance. Zaradi navedenega se je črtal 137. člena pravilnika. Tako za izdajo skupnega računa ni več zahtevano, da se dobave opravljajo trajno, na podlagi dolgoročnega posla ter da se zagotovi evidenco, iz katere so razvidni podatki o datumu, vrednosti in predmetu posamične dobave.

Posebnosti glede podatkov, ki jih mora vsebovati račun (138. člen)

Ker je treba že v skladu z določbo 13. točke prvega odstavka 81. člena ZDDV-1 na računu navesti »Obrnjena davčna obveznost«, sta se v tem smislu spremenili oziroma delno črtali določbi šestega in sedmega odstavka 138. člena pravilnika.

Vsebina računa iz prvega odstavka 72. člena ZDDV-1 (138.a člen)

Nov 138.a člen pravilnika določa podatke, ki jih mora vsebovati popravljeni račun, ki ga izda davčni zavezanec zaradi spremembe davčne obveznosti na podlagi odločitve davčnega organa. Tak račun mora poleg podatkov iz 83. člena ZDDV-1 vsebovati še naslednje podatke:

- ime in naslov kupca ali naročnika;
- navedbo številke in datuma odločbe davčnega organa in
- znesek razlike DDV na podlagi odločbe davčnega organa.

Če se odločba davčnega organa, na podlagi katere se poveča davčna osnova, nanaša na več računov, se lahko izda en skupni račun za vse popravke DDV, pri čemer morajo biti razvidne razlike zneskov DDV po posameznih računih.

Podatki, ki jih mora vsebovati račun za dobavo novega prevoznega sredstva (142. člen)

Gre za uskladitev z določbami 12. točke 226. člena Direktive Sveta 2006/112. V skladu s spremembo se na računu za dobavo novega prevoznega sredstva ne zahteva več podatka o barvi novega prevoznega sredstva in datuma prve uporabe, če je račun izdan po tem datumu. Ti podatki so razvidni iz prometnega dovoljenja.

Izjeme od obveznosti izdajanja računov (143. člen)

Dodatno je določena izjema od obveznosti izdajanja računov za tiste oproščene finančne storitve iz 4. točke 44. člena ZDDV-1, v zvezi s katerimi so kumulativno izpolnjeni naštetí pogoji, in sicer:

- za katere se dokumenti izdajajo množično,
- če so opravljene na ozemlju Slovenije ali se opravijo zunaj Unije in
- če davčni zavezanec prejemniku oziroma naročniku storitev izda drug dokument (obračun, instrument plačilnega prometa, izpisek, obvestilo...), iz katerega mora biti

razvidna višina zaračunane storitve in navedba, da DDV ni obračunan v skladu z ustrezno točko 44. člena ZDDV-1.

V tem primeru pa mora ta davčni zavezanec podatke o teh oproščenih storitvah zagotoviti v ustreznih analitičnih evidencah po posameznih vrstah oproščenih finančnih prihodkov (ali terjatev) od prodaje blaga oziroma storitev.

Pri tem dodajamo, da se vrednosti navedenih oproščenih finančnih storitvah, za katere davčni zavezanec ne bo izdal računa, tudi vpisujejo v obrazec DDV-O.

Predplačila (144. člen)

Ker na podlagi prvega odstavka 81. člena ZDDV-1 ni več določena izdaja računa za prejeta predplačila za oproščene dobave blaga, opravljene pod pogoji iz 46. člena tega zakona, določba prvega odstavka 144. člena pravilnika ni več potrebna.

Hramba listin (151., 152., 153. člen)

Ker pogoje glede hrambe računov in pravice dostopa do listin, ki se hranijo v elektronski obliki v drugi državi članici ureja ZDDV-1, sta bila 151. in 153. člen pravilnika črtana. Tudi 152. člen predstavlja zgolj uskladitev s spremenjenimi členi ZDDV-1 glede pogojev za hrambo elektronskih listin.

Posebna ureditev po plačani realizaciji (154., 180. in 181. člen)

Davčnemu zavezancu, ki uporablja posebno ureditev po plačani realizaciji, Priloge A k obrazcu DDV-O z začetkom veljavnosti sprememb pravilnika ni več treba predlagati. Zaradi navedenega se je črtal tudi 180. člen pravilnika, ki je določal, kateri podatki morajo biti izkazani v prilogi.

Davčni zavezanec, ki uporablja posebno ureditev po plačani realizaciji, bo tako moral Prilogo A k obrazcu DDV-O zadnjič predložiti za davčno obdobje december 2012 oziroma oktober – december 2012.

V skladu s spremembo 181. člena pravilnika pa bo moral navedeni davčni zavezanec v popis neplačanih računov poleg vseh izdanih računov po plačani realizaciji, ki niso bili plačani do 31. decembra tekočega leta, vključiti tudi vse prejete račune po plačani realizaciji, ki do navedenega dne niso bili plačani.

Dovoljenje za uveljavljanje pavšalnega nadomestila (164. in 165. člen)

Davčni organ na podlagi vloge, ki jo davčni zavezanec odda prek sistema eDavki, izda odločbo o prenehanju veljavnosti dovoljenja. Vračanje dovoljenja na papirju ni več potrebno.

Spremenjena določba 165. člena pravilnika pojasnjuje, da lahko v primeru, če vložnik vloge v obdobju veljavnosti dovoljenja umre, novi predstavnik kmečkega gospodarstva odda vlogo za pridobitev dovoljenja kot naslednik vložnika vloge v elektronski obliki prek sistema eDavki davčnemu organu na obrazcu DDV-PN.

OBVESTILO O SPREMEMBAH ZAKONA O DAVKU NA DODANO VREDNOST (NOVELA ZDDV-1G)

Pojasnilo DURS, št. 007-133/2012-5, 21. 11. 2012

V Uradnem listu RS, št. 83/12 je bil dne 6. 11. 2012 objavljen Zakon o spremembah in dopolnitvah Zakona o davku na dodano vrednost (ZDDV-1G). Zakon bo začel veljati 1. januarja 2013.

Sprememba Zakona o davku na dodano vrednost je vezana predvsem na prenos Direktive Sveta 2010/45/EU glede pravil o izdajanju računov in 4. člena Direktive Sveta 2008/08/ES glede kraja opravljanja storitev pri dolgoročnem najemu prevoznih sredstev.

Kraj opravljanja storitev (sprememba 9. in 30.b člena ZDDV-1)

Vsebinsko se dopolnjuje f) točka drugega odstavka 9. člena ZDDV-1 tako, da se tudi prenos blaga iz Slovenije v drugo državo članico za namene ceditve blaga (do sedaj samo v primerih opravljenih storitev na tem blagu) ne štejejo za dobavo blaga za namene DDV, če se blago po ceditvi vrne davčnemu zavezancu v Slovenijo.

Uvaja pa se posebno pravilo glede kraja opravljanja storitev pri dajanju prevoznih sredstev v dolgoročni najem osebi, ki ni davčni zavezanec. V skladu s tem pravilom je kraj opravljanja storitve dolgoročnega najema kraj, kjer ima najemnik svoj sedež, stalno oziroma začasno prebivališče. Izjema je določena v primeru dolgoročnega najema čolna, namenjenega za razvedrilo, osebi, ki ni davčni zavezanec. V tem primeru se za kraj opravljanja storitev šteje kraj, kjer je čoln dejansko dan na razpolago najemniku. S tem pravilom se zasleduje cilj obdavčitve v namembnem kraju.

Nastanek obveznosti obračuna DDV pri transakcijah znotraj Unije (sprememba 33. in 34. člena ZDDV-1)

Novela ZDDV-1 spreminja pravilo glede nastanka obveznosti obračuna DDV pri dobavah blaga v drugo državo članico in pri pridobitvah blaga iz druge države članice. Pravila glede obveznosti nastanka obračuna DDV pri dobavah blaga znotraj Unije (v povezavi z novim sedmim odstavkom 81. člena ZDDV-1) se usklajujejo s pravili glede nastanka obveznosti obračuna DDV pri pridobitvah blaga znotraj Unije. Z uskladitvijo pravil bo zagotovljena primerljivost informacij po rekapitulacijskih poročilih za dobave blaga znotraj Unije z informacijami po obračunih DDV za pridobitve blaga znotraj Unije. S tem bo zagotovljena tudi pravočasnost izmenjave informacij za potrebe nadzora pravilnosti obračuna DDV pri pridobitvah blaga znotraj Unije. Obveznost obračuna DDV pri dobavah blaga znotraj Unije tako nastane na dan izdaje računa, če pa račun ni izdan, nastane obveznost obračuna DDV 15. dan v mesecu, ki sledi mesecu, v katerem je nastal obdavčljivi dogodek. Tem pravilom tako sledi tudi pravilo za nastanek obveznosti obračuna DDV pri pridobitvah blaga znotraj Unije, in sicer obveznost obračuna DDV nastane ob izdaji računa. Če pa račun ni izdan, nastane obveznost obračuna DDV najkasneje 15. dan v mesecu, ki sledi mesecu, v katerem nastane obdavčljivi dogodek.

Primer:

Davčni zavezanec iz države članice 1 (DČ1) dobavi blago davčnemu zavezancu v drugo državo članico (DČ2) dne 20. 1. 2013. Obdavčljivi dogodek je nastal dne 20. 1. 2013, obveznost obračuna pa na dan izdaje računa. Glede obveznosti obračuna v DČ1 velja naslednje:

- račun ni bil izdan do 15. 2. 2013: obveznost obračuna v DČ1 nastane dne 15. 2. 2013;*
- če je bil račun izdan dne 25. 1. 2013: obveznost obračuna nastane dne 25. 1. 2013;*

Obveznost obračuna DDV od pridobitve blaga v DČ2 nastane v teh primerih:

- dne 15. 2. 2013, če račun ni bil izdan do 15. 2. 2013;
- dne 25. 1. 2013, če je bil račun izdan dne 25. 1. 2013;

Da je pravočasnost izmenjave informacij zagotovljena za vse dobave blaga enako, se uvaja novo pravilo za primere opravljanja zaporednih oproščenih dobav znotraj Unije v obdobju, daljšem od koledarskega meseca. Te se štejejo za zaključene na koncu vsakega koledarskega meseca.

Pri predplačilih za opravljeno dobavo blaga znotraj Unije se pravilo za nastanek obveznosti obračuna DDV pri predplačilih ne uporabi, temveč se DDV obračuna šele, ko je dobava blaga znotraj Unije opravljena.

Popravek odbitka DDV na podlagi odločitve davčnega organa (sprememba 72. člena ZDDV-1)

S temi spremembami se ureja popravek odbitka DDV v primerih, ko mora davčni zavezanec povečati davčno obveznost na podlagi odločitve davčnega organa. Pri izvajanju tega člena se v praksi pojavljajo različne razlage o tem, kakšen dokument mora imeti davčni zavezanec, prejemnik blaga ali storitev, za uveljavljanje popravka odbitka DDV, ki je posledica povečane davčne obveznosti po odločbi davčnega organa. Davčni zavezanec zaradi spremembe davčne obveznosti na podlagi odločitve davčnega organa lahko izda popravljen račun s pravilno obračunanim zneskom DDV. Na podlagi takšnega računa lahko prejemnik blaga ali storitev za nastalo razliko uveljavi pravico do odbitka DDV v davčnem obdobju, ko prejme takšen račun. Dodano je še pooblastilo ministru, pristojnemu za finance, da predpiše podrobno vsebino takšnega računa, ki mora vsebovati podatke za poenostavljen račun, poleg teh pa naj bi vseboval še sklic na številko, datum odločbe davčnega organa in razliko DDV, ki jo prejemnik sme uveljaviti kot odbitek DDV po tem računu.

Pravila glede izdajanja računov (nov 80.a in 84.a člen ter spremembe 81. do 84. člena ZDDV-1)

1. Natančno je določeno, pravila katere države članice veljajo za izdajanje računov v zvezi z dobavami, za katere se obračuna DDV.

Osnovno pravilo je, da pravila za izdajo računov določi država članica, v kateri se opravi dobava (prvi odstavek 80.a člena ZDDV-1).

Obstajata dve izjemi od osnovnega pravila, in sicer za:

- Čezmejne dobave, za katere velja obrnjena davčna obveznost iz tretjega in četrtega odstavka ter 3. točke prvega odstavka* 76. člena ZDDV-1 (drugi odstavek 80.a člena ZDDV-1). Če v teh primerih izda račun prejemnik (samofakturiranje), se upošteva osnovno pravilo.
- Za dobave, ki se obdavčijo zunaj EU (tretji odstavek 80.a člena ZDDV-1).

V teh primerih se uporabljajo pravila o izdajanju računov, ki veljajo v državi članici, v kateri ima dobavitelj sedež ali stalno poslovno enoto, iz katere je dobava opravljena, ali stalno ali običajno prebivališče.

2. Pri samofakturiranju (kupec izda račun v imenu prodajalca) ni več predpisano, kaj

mora vsebovati dogovor, mora pa biti dogovor sklenjen pred začetkom izdajanja računov (tretji odstavek 81. člena ZDDV-1).

3. V ZDDV-1 je dana možnost za določitev izjeme od izdajanja računov za finančne in zavarovalne storitve (četrti in peti odstavek 81. člena ZDDV-1).

Natančneje so določeni podatki na računu (82. člen ZDDV-1).

Poenostavljen račun se lahko izdaja v primerih, kadar znesek na računu, brez DDV, ni višji od 100 evrov, če gre za dokument ali sporočilo, ki spreminja prvoten račun (dobropis, bremepis) oziroma račun izdan končnemu potrošniku; določeni so tudi podatki, ki jih mora davčni zavezanec navesti na poenostavljenem računu (83. člen ZDDV-1).

4. Uvaja se enakovredna obravnava papirnatih in elektronskih računov ter odpravljajo ovire za elektronsko izdajanje računov (84. člen ZDDV-1):

- podana je definicija elektronskega računa;
- prejemnik se mora strinjati z uporabo elektronskega računa;
- pogoji za elektronske račune so za namene DDV opredeljeni v tem zakonu in niso vezani na predpise, ki določajo elektronsko poslovanje;
- računi morajo odražati dejansko dobavo, zato mora biti zagotovljena njihova pristnost, kakor tudi celovitost in čitljivost;

S poenotenjem pravil za izdajo računa se bodo zmanjšale upravne obremenitve in administrativna bremena davčnim zavezancem. Poleg tega je cilj zakona, da se zlasti glede izdaje elektronskih računov upoštevajo nove tehnologije, ki zagotavljajo pristnost izvora, celovitost vsebine in čitljivost računa.

Hramba računov (spremenjen 86. člen ZDDV-1)

V zvezi z obveznostmi davčnih zavezancev glede hrambe računov je določeno, da mora davčni zavezanec račune hraniti v izvorni obliki, v kateri so bili poslani. To pomeni, da se za papirnate račune zahteva hramba v papirnati obliki, za elektronske račune pa hramba v elektronski obliki. Davčni zavezanec lahko račune, ne glede na njihovo izvirno obliko, hrani na mikrofilmu, drugem mediju ali v elektronski obliki, če ti načini hrambe onemogočajo spremembo ali izbris podatkov oziroma omogočajo reproduciranje računov v izvorni obliki. Če se računi hranijo z elektronskimi sredstvi, se zahteva, da se tudi podatki, ki jamčijo pristnost izvora, celovitost vsebine, prav tako shranijo z elektronskimi sredstvi.

V zvezi z dostopom do računov, ki jih je davčni zavezanec prejel ter shranil z elektronskimi sredstvi, je za namene nadzora določeno, da ta pravica pripada državi članici, v kateri je izdan račun, kot tudi državi članici, v kateri je davek treba plačati.

Obdobje hrambe računov se določa za dobavitelja blaga ali izvajalca storitev samo, če je kraj dobave v Sloveniji. Dobavitelj, ki opravlja dobave, obdavčene v drugi državi članici, na primer v okviru postopka obrnjene davčne obveznosti, mora upoštevati pravila o hrambi države članice, v kateri se dobava opravi. Poleg tega obdobje hrambe računov za davčnega zavezanca, ki prejme dobave, določi država članica, v kateri ima ta zavezanec sedež, kar pomeni, da se s tem členom določa obdobje hrambe računov, ki jih prejme davčni zavezanec s sedežem v Sloveniji. Določeno je enotno, desetletno obdobje hrambe računov.

Navedena obveznost pa se ne nanaša na hrambo računov, ki se nanašajo na

nepremičnine, za katere mora davčni zavezanec hrambo zagotavljati 20 let po poteku leta, na katero se takšni računi nanašajo.

Popravljanje napak v obračunu DDV in naknadna predložitev obračuna DDV (sprememba 88.b in 88.c člena ZDDV-1)

S spremembo 88.b člena ZDDV-1 je natančneje določeno, da je predmet popravka, od katerega se izračunavajo obresti, znesek obveznosti po vsakem posameznem računu.

S spremembo tretjega odstavka 88.b člena ZDDV-1 je tudi bolj natančno določeno, da se v tekoči obračun in naknadno predložen obračun DDV zajamejo vse vrste »poprakov« DDV, tudi na primer vključitev računa v tekoče obdobje, ki bi moral biti upoštevan v prejšnjih obdobjih. V tem primeru namreč ne gre za popravljanje zneska DDV.

S spremembo 88. c člena ZDDV-1 pri naknadno predloženih obračunih ne gre za vključevanje popravljenih zneskov DDV, pač pa se s predlaganim besedilom bolj jasno določi, da gre za predložitev obračuna po roku in se obresti obračunajo od celotne obveznosti. V tem primeru namreč ne gre za popravljanje zneska DDV.

Posebna ureditev za male davčne zavezance (sprememba 94. člena ZDDV-1)

Povečuje se prag obdavčljivega prometa za uporabo posebne ureditve za male davčne zavezance s 25.000 evrov na 50.000 evrov. Ker je povišanje praga vezano na odobritev Sveta za odstopanje od člena 287 Direktive Sveta 2006/112/ES, je s 27. členom predpisana tudi prehodna ureditev za uporabo 94. člena ZDDV-1, in sicer bodo davčni zavezanci višji prag uporabljali s prvim dnevom drugega koledarskega meseca, ki sledi mesecu objave obvestila o objavi Izvedbenega sklepa Sveta o dovoljenju Republiki Sloveniji za uporabo ukrepa, ki odstopa od člena 287 Direktive Sveta 2006/112/ES, v Uradnem listu Evropske unije.

Obvestilo objavi minister, pristojen za finance, v Uradnem listu Republike Slovenije. Davčni zavezanci, ki so trenutno identificirani za namene DDV, bodo imeli, ne glede na povišanje praga, možnost, da ostanejo v sistemu DDV še naprej. Davčni zavezanci, ki ne bodo želeli ostati v sistemu DDV, pa bodo lahko davčnemu organu kadar koli po objavi obvestila podali zahtevo za prenehanje identifikacije za namene DDV. Tisti davčni zavezanci, ki pa so po trenutni ureditvi že identificirani za DDV kot prostovoljni davčni zavezanci, pa morajo ostati v sistemu DDV 60 mesecev, ki teče od dneva, ko so se identificirali za namene DDV.

Posebna ureditev po plačani realizaciji (sprememba 131. člena ZDDV-1)

Popravlja se tudi definicija prometa za uporabo posebne ureditve po plačani realizaciji tako, da ustreza definiciji obdavčljivega prometa za namene ugotavljanja praga za oprostitvev obračunavanja DDV za male davčne zavezance v skladu s 94. členom ZDDV-1 (sedmi in osmi odstavek). Uporaba posebne ureditve po plačani realizaciji je tako mogoča za tiste davčne zavezance, katerih vrednost obdavčljivega prometa v zadnjih 12 mesecih, brez DDV, ni presegla 400.000 evrov oziroma ni verjetno, da bo ta znesek presežen v naslednjih 12 mesecih.

Zaradi ukinitve Priloge A k obrazcu DDV-O se uvaja letno poročanje tudi za vse prejete račune, ki jih davčni zavezanec ni plačal do 31. decembra tekočega leta.

V zakon je vključenih tudi nekaj redakcijskih popravkov ter kazenske določbe, ki so vezane na spremembe členov glede pravil za izdajanje računov in dostopa do računov.
OPOMBA:

* besedilo dodano dne 23. 11. 2012

